

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל
שניאורסאהן
מליובאוויטש

בהעלותך

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק ב
(תרגום הפשו')

יוצא לאור על ידי
„מכון לוי יצחק“
כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים ושלוש לבריאה
שנת הקהל

בהעלותך

הללו היא בקו הגבורה, בעניני חומרות, ובלבוש של "דינים", בהתאם לחושיהם. אין זה אלא שגישתם היא בקו הגבורות, ברם, מטרת עבודתם היא שוה: להאיר.

– אף שהתכלית, המטרה אחידה לכולם – יש, בכל זאת, הבדל גדול בין דרך קו הגבורות לבין הדרך שהיא לכתחילה בקו החסדים, שאז אין צורך לגשש. המטרה נראית לעין מיד, שכן גם בגלוי זו דרך של "ואהבת לרעך כמוך".

וזו היתה דרכו של אהרן כהן גדול, שהדליק את המנורה. אהרן היה אוהב את הבריות ומקרבן לתורה.⁵ גם בריות, כאלה שאינם מחוננים בשום יתרון, ואין בהם אלא מגרעות בלבד, מעלתם היחידה מתבטאת בכך שהקב"ה בראם. – כפירוש אדמו"ר הזקן נ"ע⁶ – גם להם גילה אהרן יחס של אהבה.

ולא היתה זו רק מטרתו, כי אם גם הדרך למטרה. כלומר שגם בגלוי היתה הדרך "אוהב את הבריות". ועל ידי כך, "ומקרבן לתורה". לעשותם לבני-תורה.

כך היתה גם דרכם של רבותינו הנשיאים, עד כ"ק מו"ח אדמו"ר בעל ההילולא ועד בכלל, שעבודתם היתה: הדלקת הנרות.

בכל איש ישראל ישנו "נר הוי" נשמת אדם", אלא שיש אשר מחכים שידליקוהו, וזאת היא עבודת נשיאי ישראל, הדלקת נר הוי' נשמת אדם החבוי בקרב כל איש ישראל, ובכך קיימים שבעה סוגים.

אצל נשיאי חב"ד בכלל, ואצל כ"ק מו"ח אדמו"ר בעל ההילולא בפרט היתה האהבה בגלוי: לא רק המטרה היתה – אור, כי אם גם

א. בהפטרת פרשת בהעלותך נאמר: "ראיתי והנה מנורת זהב כולה"¹. דבר המורה על כנסת ישראל: כל ישראל יחד – מנורת זהב כולה.

המנורה היתה מורכבת משבעה נרות, כך גם קיימות דרכים שונות בישראל וכפי שמוסבר בפירוט בחסידות: יש כאלה שדרכם בקו החסד, ויש ההולכים בקו הגבורה וכו', וכך נמנות שבע דרכים, שהן שבעה הנרות.² הצד השוה שבהם – שכולם נרות, וכולם מאירים בבית המקדש, ואינם מסתפקים בהארתם את בית המקדש אלא שהאור בוקע מביהמ"ק לעבר העולם כולו, לכן היו בבית המקדש החלונות, "שקופים אטומים"³.

לא ככל הבתים, בהם מותקנים חלונות כדי להכניס את האור מן החוץ, אלא, להיפך, מבית המקדש הואר כל העולם, והרי זו תכלית כוונת בית המקדש.

מי הפעיל את זה? – הנרות, נשמות ישראל.

למרות הבדלי הסוגים בקרב ישראל, שכן, על כל יהודי לעבוד את ה' בכשרונותיו הוא, "אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני"⁴, הוא וכשרונותיו שחונן בהם נוצרו כדי לעבוד את ה' בכשרונות אלו, הרי הצד השוה שביניהם, שכולם נרות, כולם מאירים.

ההבדל אינו אלא בגישה ל"עבודה". עבודתם של אלו היא בקו החסד, בהתאם לכשרונות וחושים שנתברכו בהם. ועבודת

(1) זכרי' ד, ב.

(2) ראה לקוטי תורה במדבר כט, ג.

(3) מלכים א, ד. ראה מנחות פו, ב ורש"י שם ד"ה שקופים. ויקרא רבה פרשה לא, ז. תנחומא תצוה ופ' בהעלותך ב.

(4) קדושין פב, א (בשינוי לשון קצת).

(5) אבות פרק א משנה יב, ומפרשים שם.

(6) תניא פרק לב.

וכל כך פעל אהרן בגילוי נשמתו של כל יהודי, "עד שתהא שלהבת עולה מאליה". כל זמן שיצר הוי"ו של הבריות זקוק להדלקתו של אהרן – לא הגיעו הם עדיין לתכלית. העבודה צריכה להיות: הדלקת הנר עד שהשלהבת תעלה מאליה, כשאין צורך עוד בהדלקה, והיא דולקת ומאירה מאליה.

ג. בהדלקת המנורה בבית המקדש, ישנם שלשה דינים¹⁰: א) הדלקה כשרה בור, גם מי שאינו כהן כשר להדלקת המנורה. ב) הטבת הנרות, הכנת הנרות צריכה להיות דוקא ע"י כהן. ג) מקום עמידת המנורה הוא דוקא בהיכל בית המקדש. מובן, איפוא, שגם בהדלקת המנורה הרוחנית, כלומר: הארת נשמות ישראל, ישנם שלשת תנאים אלו.

א) הדלקה כשרה בור.

עבודת ההשפעה על הזולת והפצת המעינות חוצה, אינה עבודה רק ליחיד סגולה. והרי זו זכותו וחובתו של כל יהודי, וכמאמר המשנה לכל יהודי¹¹: "הוה מתלמידיו של אהרן". על כל אחד מישראל ללכת בעקבות אהרן הכהן, לקרב הבריות לתורה. ב) ברם, ה"הטבה", הכנת הנרות, אפשרית

רק ע"י הכהן.

הרי אפשר לחשוב: מאחר והעיקר הוא, הרי להשפיע על הזולת. מה חשיבות לשאלה, באיזה דרך ובאמצעות מה אשפיע עליו?! – אסביר לו נושא בתורה, לפי הבנתי – במדה שהיא מתאימה להבנתו: אבחר לו דרך במצוות המתאימה גם לי וגם לו, וכדומה, וכך אשפיע גם על הזולת.

כלפי כך באה ההוראה: שההטבה, הכנסת השמן והפתילה, החומר ממנו מושתת הנר,

הדרך למטרה היתה באופן זה. בדרכי קירוב ובדרכי נועם הדליק את נר הוי"ו נשמת אדם בכל סוגי ישראל.

(משיחות יו"ד שבט, תשט"ז)

א. הסדר בהפצת המעינות חוצה, הוא: לא להמתין עד שאלה הנכללים בגדר "חוצה", יבאו למעינות, אלא: "יפוצו מעינותיך חוצה", לצאת החוצה ושם להפיץ המעינות. ודרך זו יסודה באהרן הכהן, שעליו נאמר "אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה", אהרן לא המתין עד שבאו אליו, אלא הקדים והלך אליהם. והוא הלך "לבריות", כלומר, גם לאלה שאין בהם כל יתרון מלבד היותם "בריות", ברואי הקב"ה, גם אליהם הלך אהרן וקרבים לתורה⁷. ברם, דיוק הלשון הוא: "ומקרבן לתורה", הוא קרבים אל התורה, לא שקירב התורה אליהם, למרות שפנה ל"בריות", לא נתן להם התורה לפי רוחם: לא עשה שום פשרות והיתרים בתורה: לא קירב את התורה לרוח הבריות, אלא קירב את הבריות לתורה, תורה תמימה, כמות שהיא.

ב. "נקודת" עבודתו של אהרן רמוזה בפרשת השבוע – בהעלותך את הנרות. נרות רומזים לנשמות ישראל, וכנאמר: "נר הוי"ו נשמת אדם"⁸. בכללות קיימים שבעה סוגים בנשמות ישראל, וכמבואר בלקוטי תורה⁹ שיהו ענין שבעת נרות המנורה, ועבודת אהרן היתה: הדלקת הנרות והעלאתם. בכל איש ישראל ישנו הנר האלקי, אלא שהוא חבוי, ועבודת אהרן היא להדליק נרות אלו, ולגלותם מהעלמם.

10) ראה יומא כד, ב. רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק ט הלכה ז, ה.
11) ראה הערה 5.

7) ראה הערה 5.
8) משלי כ, כו.
9) ראה הערה 2.

כידוע, לא ניתן הרצון לחלוקה. זה ההבדל בין שכל לרצון¹⁴. בהשכלה ותבונה, תיתכן גם הבנה חלקית, לא כן ברצון. כשלא מבוצע הרצון לכל פרטיו, אין זה קיום מחציתו של הרצון, כי אם אי־קיום הרצון לגמרי. אדרבה: יש כאן עשיית היפוכו של הרצון.

כשם שקיים הבדל בין איש לאיש, שכל אחד יש לו תפקידו הוא, ואין ללמוד ממנו על חברו, כך קיים גם הבדל בין דור לדור: אף על פי שבדורות הראשונים היו רבים שלא עסקו בפנימיות התורה – בדורות האחרונים, שנתגלתה פנימיות התורה, הרי התגלות זו עצמה, הוראה, שלימוד פנימיות התורה הוא אחד מתפקידי דורנו. ומכיון שכך – אסור אחרת. שכן, כאמור: אין חלוקה ברצון.

הדלקת המנורה מלמדת אותנו: דרושה בהתעסקות בפנימיות התורה, וכמדובר בענין השלטה^{14*}, שלא די ב"נהורא אוכמא", – גליא תורה, אלא שיש הכרח גם ב"נהורא חיורא", פנימיות התורה, ולימוד פנימיות התורה יתן כוח ועוז, לשלוט על כל המפריעים, ויוסיף "חיות" גם בלימוד הנגלה של תורה ובקיום המצות.

* * *

ה. אחד הענינים העיקריים בהתנהגות נשי ישראל, המשפיע על בנייה ובנותיהן הוא ענין הצניעות: "כל כבודה בת מלך פנימה"¹⁵, וכמוכא בגמרא¹⁶ בנוגע לצניעותה המיוחדת של "קמחית" (אם לכהנים גדולים בזמן בית המקדש), שכתלי ביתה לא ראו אף פעם

אפשרית רק ע"י הכהן. לא כל אחד מסוגל ומתאים לבחור ולהכין הגורמים בהם מדליקים הנר, ורק הכהן בכוחו לעשות זאת.

כהן הוא, שאין לו חלק ונחלה עצמית, אלא "ה' הוא נחלתו", וכפי שהרמב"ם כותב¹²: "אשר נדבה רוחו כו' להבדל", רק מי שמובדל מחומריות וכל מהותו היא להדבק בה' ולעבדו – בכוחו להיטיב ולהכין הדרכים להארת נרות הנשמה, ורק לאחר שהכהן מכין השמן והפתילה מתפקידו של כל אחד להדליקם, – להפיץ מעינות אלו גם חוצה.

ג) מקום המנורה המוארת הוא בהיכל דוקא "עשר קדושות הן"¹³, עשר מדריגות בקדושה (קדשי קדשים, היכל, וכיו"ב), וגם הדריגות שלמטה מההיכל, קדושות הן. בכל זאת, בהדלקת המנורה באחד ממקומות הללו שקדושתו למטה מקדושת ההיכל, לא יצאו ידי חובה. לכל דבר נועד "שדה פעולה" משלו, ותפקידה של המנורה הוא – להאיר בהיכל.

ד. ההוראה מכך ב"עבודה" היא, שאל יאמר האדם: "אמת הדבר שאיש ישראל צריך להדליק הנר אשר בקרבו והנר של הוולת, אך מי אומר שעלי לעשות זאת בקדושה חמורה כל כך? ישנם הרי הרבה מבני ישראל, אשר אין דורשים מהם במדה גדולה כ"כ, ומדוע, איפוא, נדרש אני לבצע זאת בצורה כזו?"

לכך באה ההוראה: כל אחד יש לו תפקידו, משימתו שנועדה עבורו, מאחר ואדם זה חונן בכוחות ואפשרויות להאיר במקום קדוש יותר, מוכיחה עובדה זו שזה התפקיד שהוטל עליו ע"י הבורא. וכשלא עושה את הדבר כך – פירוש הדבר שלא מילא עדיין תפקידו, שכן לא קיים רצון הבורא.

14) ראה לקוטי דיבורים עמוד 1540.

14*) באש, יש שני סוגים: נהורא אוכמא, אש כהה, הקרובה לפתילה, ונהורא חיורא, אש בהירה, וכדוגמתם גם תורה שנמשלה לאש.

15) תהלים מה, יד.

16) יומא מז, א (בשינוי הלשון קצת).

12) סוף הלכות שמיטה ויובל.

13) כלים פרק א משנה ו.

נכנס "לפני ולפנים" במקום קדש הקדשים. בקדש הקדשים לא היה רק הארון והלוחות בלבד. בחינת הכהן הגדול היא שאין לו שום דבר אלא תורה בלבד.

יתר על כן: בקדש הקדשים היו הלוחות, בלוחות אלו היתה התורה חקוקה, באותיות החקיקה¹⁸. אותיות הכתיבה, הן תוספת לקלף, ואילו אותיות החקיקה, הן בעצם הלוחות "מיניה וביה", וזהו ענינו של כהן גדול, שכל מהותו הוא תורה.

וזהו: "דבר אל אהרן גו' בהעלותך את הנרות". זכותו וחובתו של כל אחד מישראל להדליק ולהאיר את נר הוי' שבקרבו ושבקרב הזולת בכחו של אהרן כהן גדול ולפי אופנו, עד שכל ישותו תהא רק תורה, וחוב זה הוא על כל אחד, כאמור לעיל¹⁹, שהדלקה כשרה בור.

ובמיוחד, אמורים הדברים, לנשי ישראל, שבהן תלוי חינוך הבנים והבנות. עליהן, איפוא, לדעת, שהתנהגותן צריכה להיות עד כדי כך ובאופן כזה, שיוכלו לגדל בנים כהנים גדולים.

כן אומרים רז"ל בנוגע לכהן גדול²⁰: "גדלהו", יש לגדלו. על ידי ההתנהגות האמורה, בטלות כל המניעות והעיכובים בחיי הבנים והבנות – מתברכים בבני חיי ומזוני ריחיי, כפשוטו ממש.

(משיחות חגה"ש, תשי"ז)

ואל לחשוב: המוכרחת אני במדה כה גדולה של צניעות כדי שיהיו בני כהנים גדולים – ומה אם יהיו כהנים סתם? הרי 'כל ישראל קדושים הם'!

לכך, מורה לנו הדלקת המנורה, שהמנורה צריכה להאיר דוקא בהיכל, וכמדובר לעיל¹⁷, שאם קיימת אפשרות להאיר במקום מקודש יותר, – ובנוגע לעניננו – אם באפשרותה של האשה לגדל בניה שיהיו כהנים גדולים – הרי דבר זה עצמו מהווה הוראה שכך היא חובתה, ואם אינה ממלאה תפקידה זה – לא קיימה כלל תפקידה, ולא מילאה אחר רצון הקב"ה.

1. בכך יובן הנאמר: "דבר אל אהרן גו' בהעלותך את הנרות". שאהרן ידליק את נרות המנורה. לכאורה בלתי מובן: הדלקת הנרות כשרה הרי גם בור, שאינו כהן, אפילו הטבת הנרות כשרה בכהן הדיוט, שאינו כהן גדול. לשם מה, אם כן, נדרש אהרן לעשות זאת? מכך מובן, איפוא, שדווקא על אהרן כהן גדול, לעשות זאת.

אלא, שכמדובר לעיל, מחובתו של כל אחד לפעול ביחס לזולת, להדליק את הנר האלקי, הנשמה שבקרבו. דובר גם, שאופן ההדלקה, ההשפעה על הזולת, צריך להיות בדרגת קדושת הכהן הגדול דוקא, לא להסתפק בהשפעה על הזולת במדרגה תחתונה יותר של קדושה, כי אם דווקא בקדושת כהן גדול.

ענינו של כהן גדול הוא, שאחת לשנה

18) לקוטי תורה ויקרא מה, א.

19) אות ג.

20) יומא יח, א.

17) אות ד.

ב"ה, י"א אייר תשי"ב
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

...בטח ידועה להם שיחת כ"ק מו"ח אדמו"ר אשר ביאר במהלך נסיעות בני ישראל במדבר, אשר ממסע למסע היו מפרקים את המשכן ואח"כ מעמידים אותו במקום חדש, ונאמר ע"ז בכתוב, אשר זמן היותם בכל מסע, לא הי' שוה, ובלשון הכתוב: ויש אשר יהי' הענן מערב עד בקר ונעלה הענן בבקר ונסעו, או יום ולילה וגו' או יומיים או חודש או ימים (שנה) – אבל בכל המסעות הנה הצד השוה שבהם הי' אשר – עפ"י ה' יחנו וע"פ ה' יסעו. ועוד הי' הצד השוה שבהם, אשר – משמרת ה' שמרו ע"פ ה' ביד משה, היינו שלא היה כל שינוי, וחילוק בהעמדת המשכן ובכל הענינים דמשמרת ה', בין אם נשתהו במקום שנה או כמה שנים, בין אם נשתהו במקום יומם ולילה, או אפילו רק מערב עד בקר.

ומובן הוא ג"כ בשכל אנושי ואפי' בשכל דנה"ב, כי כיון שחונים ע"פ ה' ונוסעים ע"פ ה', שהוא למעלה מהזמן ולמעלה מהמקום, אלא שתכלית הבריאה בכלל והנסיעות בפרט, הוא לעשות לו ית' דירה בזמן ומקום גשמי, הרי אין לנו אלא לקיים רצון בוראנו ולהתקשר ולהתדבק ע"י זה בעצמות ומהות א"ס ב"ה, וכרצונו יעשה, אם שיהי' במקום הזה כמה וכמה שנים או שרק יהיה מערב עד בקר, וכיון שענינו בזה הוא בהלמעלה מהזמן והלמעלה מהמקום הרי החילוק במשך הזמן אינו נוגע לו כלל.

ועפ"י יש להסביר ג"כ האמור בתניא סוף פרק כ"ה, אשר – יהוד זה למעלה הוא נצחי לעולם ועד וכו', וכן גילוי רצונו שבדיבורו שהיא התורה היא נצחי, וכן יש בזה ג"כ הסברה נוספת להמובא בכ"מ בתורת הנגלה, בהענינים הדורשים שיעור, אשר אם זהו דבר מצוה, הרי מצותה אחשבי' וכאילו יש בו שיעור גשמי.

תקותי חזקה אשר דברי אלה המעטים יספיקו. ואשמח להתבשר בקרוב אשר מוסיפים הם בתורה ועבודה, הן בעצמם והן בהשפעתם על הזולת, ובודאי יקויים בהם הבטחת רז"ל ופסק הדין, אשר – אדם מקדש עצמו מעט למטה מקדשין (ל' הבטחה) אותו הרבה מלמעלה.

בברכת הצלחה בתלמוד תורה ביראת שמים

לזכות

כ"ק אדוננו מזרנו זרבינו מלך המשיח

הוספה

בשורת הגאולה

כו.

ובכל זה קומט צו נאָכמער הדגשה בדורות האחרונים, בעקבתא ועקבתא דעקבתא דמשיחא ובפרט בדורנו זה, דער דור האחרון פון גלות . . דוקא דער עקב שברגל, דער דור הכי אחרון, האָט דעם כח צו זיין „עולה מאליי“ און אויפהויבן די אַלע דורות שלפני זה, דורך דעם וואָס דער דור האחרון פון גלות ווערט דער דור הראשון פון גאולה – די גאולה פאַר אַלע אידן במשך כל הדורות!

ובפרט אז הרועה¹ אהרן הכהן שבדורנו – כ”ק מו”ח אדמו”ר נשיא דורנו . . דורך זיינע „קול קורא’ס“ פון „לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה“², און די הכרזה³ אַז מ’דאַרף נאָר „צופוצן די קנעפלעך“, און דערנאָך – די הודעה אַז מ’האָט שוין דאָס אויך פאַרענדיקט, און עס דאַרף נאָר זיין „עמדו הכן כולכם“⁴ צו גיין מקבל זיין פני משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה.

(משיחות ש”פ בהעלותך, י”ט סיון תנש”א)

-
- (1) שכן נקרא אהרן במקרא מפורש „שלושת הרועים“ (זכר’ יא, ח. וראה תענית ט, סע”א).
 - (2) נדפסו באגרות קודש שלו ח”ה ע’ שסא ואילך. שעז ואילך. תח ואילך. ח”ו ע’ תל ואילך.
 - (3) ראה שיהת שמח”ת תרפ”ט.
 - (4) ראה אגרות קודש אדמו”ר מהוריי”צ ח”ד ע’ רעט. „היום יום“ טו טבת. ובכ”מ.

ובכל זה מתוספת הדגשה יתירה בדורות האחרונים, בעקבתא ועקבתא דעקבתא דמשיחא ובפרט בדורנו זה, הדור האחרון של הגלות . . דוקא העקב שברגל, הדור הכי אחרון, יש בכחו להיות „עולה מאליי“ ולהעלות את כל הדורות שלפני זה, עי”ז שהדור האחרון דהגלות נעשה הדור הראשון דהגאולה – הגאולה לכל בני” במשך כל הדורות!

הוספה / בשורת הגאולה

ובפרט שהרועה¹ אהרן הכהן שבדורנו – כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו . . ע"י ה"קול קורא" שלו ד"לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה"², וההכרזה³ שצריכים רק "לצחצח את הכפתורים", ולאחרי' – ההודעה שכבר סיימו גם את זה, וצריך להיות רק "עמדו הכן כולכם"⁴ ללכת לקבל פני משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה.

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת ר' אלי' מיכל ב"ר מרדכי לייב ע"ה האפט
נפטר ביום י"ג סיון ה'תשל"ב
וזוגתו הרבנית מרת שרה איידלא בת ר' משה יצחק ע"ה האפט
נפטרה ביום כ"ף מ"ח ה'תשכ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י נכדם

הרה"ת ר' מנחם מענדל הלוי וזוגתו מרת דאבא שיחיו
ומשפחתם שיחיו לוין

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:

<http://www.torah4blind.org>